

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie P. M. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 13 listopada 2014 r., znak (...) w przedmiocie prawa do zasiłku pogrzebowego. Zainteresowany J. D. (1) nie brał czynnego udziału w postępowaniu zakończonym przedmiotowym wyrokiem.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Ojciec wnioskodawcy M. M. (1) był zatrudniony u J. D. (1) na stanowisku kierowcy międzynarodowego, na podstawie umowy o pracę. W dniu 18 września 2014 r. w czasie wykonywania obowiązków służbowych M. M. zmarł w miejscowości D. w Anglii.

Syn zmarłego P. M. (1) upoważnił pracodawcę J. D. (1) do sprowadzenia zwłok zmarłego do kraju i poniesienia z tego tytułu kosztów w wysokości ok. 6000 zł. P. M. (1) złożył oświadczenie, że nie będzie zajmował się sprowadzeniem zwłok zmarłego do kraju. P. M. był wówczas bezrobotny, nie posiadał środków pieniężnych na pochówek ojca. Faktycznie koszty pogrzebu pokryła matka wnioskodawcy A. M. (1). A. M. (1) pożyczyła pieniądze na pokrycie kosztów zmarłego od koleżanek i towarzyszyła synowi przy wszystkich czynnościach związanych z pogrzebem. Pieniądze na pogrzeb ojca pożyczyła synowi.

Pracodawca zmarłego - J. D. (1) został poinformowany o śmierci pracownika oraz, że rodzina zmarłego odmówiła podjęcia jakichkolwiek czynności związanych z pochówkiem i sprowadzeniem zwłok. W związku z powyższym, zgodnie z tamtejszym prawem zwłoki miały ostać spopielone na terenie Anglii i rozrzucone w O. Pamięci. W związku z odmową rodziny sprowadzenia zwłok zmarłego pracownika, J. D. (1) podjął decyzję sprowadzenia zwłok do kraju na koszt własny. Nie zastanawiał się wówczas czy ma taki obowiązek. W tym celu znalazł firmę zajmującą się tego typu czynnościami i uzyskał zgodę rodziny na sprowadzenie zwłok. Z tego tytułu J. D. poniósł faktyczne koszty w wysokości 5000 zł. J. D. nie kontaktował się z rodziną w sprawie wyboru trumny. Został poinformowany, że do sprowadzenia zwłok z zagranicy trumna ma być szczelna, określonego typu.

Na koszty poniesione przez pracodawcę (łącznie 5000 zł.) składają się:

- 1/ trumna z wkładem metalowym do transportu – 1300 zł.
- 2/ repatriacja ciała z Anglii do Polski wraz załatwieniem formalności i dokumentów niezbędnych do przewozu, tłumaczenie przysięgłe dokumentów – 3329,63 zł.,
- 3/ podatek VAT 8 % - 370,37 zł.

Na koszty poniesione przez wnioskodawcę (łącznie 3290 zł.) składają się:

- 1/ czynności objęte pokwitowaniem nr (...) z dnia 6 października 2014 r. – 2540 zł.,
- 2/ czynności objęte fakturą nr (...)(...) z dnia 9 października 2014 r. – 750 zł.

Ponadto rodzina zmarłego w związku z pochówkiem uiściła kwotę 600 zł. z tytułu porządkowania grobu.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawcy zmierzające do wykazania, że koszty poniesione przez pracodawcę zostały zawyżone. Koszty te zostały udokumentowane fakturą VAT i zostały rzeczywiście poniesione przez pracodawcę. Wnioskodawca upoważnił J. D. do sprowadzenia zwłok swojego ojca do kraju i został uprzedzony, że koszt ten będzie wynosił ok. 6000 zł. P. M. mógł wówczas zakwestionować racjonalność takich kosztów i wskazać pracodawcy inną firmę, która zorganizuje przewóz i trumnę po niższych kosztach. W szczególności,

jeżeli wnioskodawca uważa, że trumna, w której pochowano ojca była zbyt droga (1300 zł.), powinien na etapie organizowania pogrzebu wyszukać tańszą. Na obecnym etapie brak jest podstaw do ustalania czy koszty sprowadzenia zwłok do kraju oszacowane przez firmę (...) na kwotę 5000 zł. są zawyżone, skoro zostały przez pracodawcę rzeczywiście pokryte. Sąd I instancji zauważył, że wnioskodawca domagał się od pracodawcy wykazania, że poniósł najniższe możliwe koszty, ale sam nie składa analogicznych dowodów dotyczących racjonalności poniesionych przez siebie kosztów pogrzebu.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż wniesione odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.74) zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci ubezpieczonego. Stosownie do treści art. 78 ust. 1, 2 i 3 powołanej ustawy zasiłek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. Zasiłek pogrzebowy przysługuje również pracodawcy, domowi pomocy społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu. W razie poniesienia kosztów pogrzebu przez więcej niż jedną osobę lub podmiot, o którym mowa w ust. 2, zasiłek pogrzebowy ulega podziałowi między te osoby lub podmioty - proporcjonalnie do poniesionych kosztów pogrzebu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 oraz art. 80 powołanej ustawy w razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4, pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej jednak niż określona w art. 80. Zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości 4000 zł.

Jak wskazał Sąd Rejonowy okolicznością sporną na gruncie przedmiotowej sprawy było przyjęcie przez organ rentowy, że koszt sprowadzenia zwłok zmarłego do kraju jest kosztem pogrzebu.

W ocenie Sądu I instancji organ rentowy zasadnie zakwalifikował koszty sprowadzenia zwłok do kraju jako koszt pogrzebu, który może zostać rozliczony w ramach zasiłku pogrzebowego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1982 r. w sprawie II CR 556/81 wskazano, że obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 § 1 k.c. obejmuje zwrot kosztów bezpośrednio z pogrzebem związanych (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu i in.), jak również zwrot wydatków, odpowiadających zwyczajom danego środowiska. (...) Nadto art. 78 ust. 2 powołanej ustawy wyszczególnia, że zasiłek pogrzebowy przysługuje również pracodawcy i w ocenie Sądu odnosi się do m. in. do sytuacji pokrycia kosztów sprowadzenia zwłok do kraju.

Za poboczną i nie mającą zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Rejonowy uznał kwestię, czy pracodawca zmarłego miał prawny obowiązek sprowadzenia zwłok do kraju. Nawet gdyby uznać, że taki obowiązek w tej sprawie spoczywał na J. D., nie pozbawia go to prawa do wystąpienia o przyznanie zasiłku pogrzebowego na podstawie art. 78 ust. 2 powołanej ustawy, bowiem zasiłek przysługuje również pracodawcy, jeżeli poniósł koszty pogrzebu (bez względu na to, czy poniósł je z własnej inicjatywy, czy miał taki obowiązek).

Zdaniem Sądu I instancji organ rentowy prawidłowo pominął przy rozliczeniu kosztów pogrzebu kwotę 200 zł. tytułem opieki duszpasterskiej oraz kwotę 600 zł. objętej dokumentem złożonym na karcie 7 akt. Wniosek P. M. o wypłatę zasiłku pogrzebowego, jako załączniki wskazuje akt zgonu i tłumaczenia, pokwitowanie z cmentarza, fakturę za usługę. Łączna kwota wynikająca ze złożonych do ZUS dokumentów wynosi 3290 zł. i jako taka została przez organ rentowy uznana za koszty pogrzebu poniesione przez wnioskodawcę. P. M. nie przedstawił organowi rentowemu dowodu wpłaty opłaty nr (...) z dnia 6 października 2014 r., dotyczącego rozbiórki – zgruzowania, wywózki nagrobków. Nie okazał również jakiegokolwiek dowodu opłaty na rzecz duchownego kwoty 200 zł. Na etapie składania wniosku o zasiłek pogrzebowy wnioskodawca nie udokumentował zatem poniesionych ewentualnie kosztów pogrzebu w dodatkowej kwocie 800 zł., pomimo tego, że nie istniały ku temu jakiegokolwiek przeszkody. Sąd dodał, że również opłata na rzecz duchownego – wbrew twierdzeniom strony odwołującej się - mogła zostać udokumentowana stosownym pokwitowaniem, jednakże A. M. o takowe duchownego nie poprosiła.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż z uwagi na to, że koszty pogrzebu zostały pokryte przed dwa podmioty, zaistniała potrzeba proporcjonalnego podzielenia zasiłku pogrzebowego. Część zasiłku pogrzebowego należna pracodawcy została już wypłacona, a zatem ponowne przeliczenie kosztów pogrzebu z uwzględnieniem kwoty 600 zł. po stronie odwołującej się spowodowałyby niczym nieuzasadnioną nadpłatę zasiłku pogrzebowego (kwota 200 zł. dla duchownego nie została udokumentowana, a zatem musi zostać pominięta). Sąd dodał, że organ rentowy nie miał prawa wstrzymać wypłaty zasiłku pogrzebowego J. D., bowiem nie zakwestionował jakichkolwiek przedłożonych przez strony rachunków z tytułu kosztów pogrzebu. Tym samym nie miał obowiązku liczyć się z tym, że na etapie odwołania do Sądu wnioskodawca złożył dodatkowe rachunki z tytułu kosztów pogrzebu, których przez niedbalstwo nie złożył na etapie postępowania przed organem rentowym i będzie domagał się ponownego przeliczenia zasiłku.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik wnioskodawcy.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

A. naruszenie przepisów postępowania - mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 233 § 1 K.p.c. poprzez mającą wpływ na wynik sprawy sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego powstała w następstwie niedokonania wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego tj. z pominięciem dowodu z zeznań świadka A. M. (1) k. 37 oraz dowodu z wpłaty k. 7 w zakresie oceny kosztów pogrzebu poniesionych przez Wnioskodawcę tj. kosztu porządkowania grobu w związku z pochówkiem w kwocie 600,00 PLN

co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na niezaliczeniu tych kosztów jako kosztów pogrzebu

a ostatecznie do naruszenia prawa materialnego tj. art. 78 § 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędne zastosowanie

2. art. 233 § 1 K.p.c. poprzez mającą wpływ na wynik sprawy sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego powstała w następstwie niedokonania wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego tj. z pominięciem dowodu z zeznań świadka A. M. (1) oraz dowodu z przesłuchania Wnioskodawcy w zakresie oceny kosztów pogrzebu poniesionych przez Wnioskodawcę tj. posługi duszpasterskiej (opłaty na rzecz duchownego) w kwocie 200,00 PLN

co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na niezaliczeniu tych kosztów jako kosztów pogrzebu

a ostatecznie do naruszenia prawa materialnego tj. art. 78 § 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędne zastosowanie

B. naruszenie prawa materialnego tj.: art. 78 § 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż poniesione przez Pracodawcę koszty sprowadzenia zwłok, do których poniesienia Pracodawca zobowiązany jest zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy, stanowią koszty pogrzebu w rozumieniu art. 78 § 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których zwrot przysługuje zgodnie z treścią art. 78 § 2 w zw. z § 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tym samym naruszając normę art. 78 § 2 w zw. z § 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jej błędne zastosowanie.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez orzeczenie o zmianie zaskarżonej decyzji i przyznanie tytułem zasiłku pogrzebowego Wnioskodawcy kwoty 2.977,60 PLN stanowiącej 74.44% poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów pogrzebu oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz

wnioskodawcy zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zasądzenie od organu na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według spisu kosztów bądź w sytuacji niezłożenia przez pełnomocnika spisu - według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 marca 2016 r. poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawcy poparł apelację i złożył wniosek o modyfikację kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika odwołującego w toku postępowania apelacyjnego w ten sposób, że wniósł o zasądzenie kwoty 540 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji strony powodowej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Na wstępie, podkreślenia wymaga fakt, iż w zaskarżonym wyroku Sądu Rejonowego w Łodzi w wyniku omyłki, zaistniała oczywista niedokładność w dacie i oznaczeniu zaskarżonej decyzji. Bezsprzecznie, co wynika z akt sprawy, postępowanie w sprawie toczyło się z odwołania P. M. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 13 listopada 2014 r. znak (...), a nie decyzji z dnia 12 listopada 2014 r. znak (...) wydanej na wniosek J. D. (1) – zainteresowanego w sprawie niniejszej.

Z tych też względów zgodnie z art. 350 § 1 i § 3 kpc zaskarżone orzeczenie należało z urzędu sprostować wpisując w miejsce daty i znaku decyzji „12 listopada 2014 r. znak (...)” datę i oznaczenie prawidłowe „13 listopada 2014 r. znak (...)”

Co do meritum apelacja wnioskodawcy jest częściowo uzasadniona.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.74) zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci ubezpieczonego. Stosownie do treści art. 78 ust. 1, 2 i 3 ustawy zasiłek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. Zasiłek pogrzebowy przysługuje również pracodawcy, domowi pomocy społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu. W razie poniesienia kosztów pogrzebu przez więcej niż jedną osobę lub podmiot, o którym mowa w ust. 2, zasiłek pogrzebowy ulega podziałowi między te osoby lub podmioty - proporcjonalnie do poniesionych kosztów pogrzebu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 oraz art. 80 powołanej ustawy w razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4, pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej jednak niż określona w art. 80. Zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości 4000 zł.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, iż koszty sprowadzenia zwłok do kraju, do których poniesienia zgodnie z przepisami prawa pracy zobligowany jest pracodawca nie stanowią kosztów pogrzebu w rozumieniu ww. przepisów.

Odnosząc się do powyższego w pierwszej kolejności dostrzec należy, iż zgodnie z art. 77⁵ kp § 1 kp. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków (§ 2).

Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (§ 3).

Postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2. (§ 4).

W przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2. (§ 5).

Jak wynika z dokumentów złożonych w toku procesu /pismo pracodawcy k. 123 oraz umowa o pracę z dnia 23.08.2014 r. k. 124/, umowa o pracę zmarłego przewidywała, iż należności z tytułu podróży służbowej w tym diety i ryczałty za noclegi regulowane były przez pracodawcę J. D. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. 2013.167).

Zgodnie z § 19 powołanego rozporządzenia - obowiązującego od dnia 1 marca 2013 r. (a więc w okresie zatrudnienia zmarłego ubezpieczonego), w przypadku choroby powstałej podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot udokumentowanych niezbędnych kosztów leczenia za granicą (ust. 1). Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje ze środków pracodawcy, z wyjątkiem świadczeń gwarantowanych udzielonych zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 pkt 32 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm) (ust. 2). Nie podlegają zwrotowi koszty zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, koszty zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz koszty nabycia protez ortopedycznych, dentystrycznych lub okularów (ust. 3). W razie zgonu pracownika za granicą, pracodawca pokrywa koszty transportu zwłok do kraju (ust. 4).

Wskazane obowiązki wprowadzał też § 12 poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. (Dz.U.2002.236.1991) stanowiąc, iż w razie choroby powstałej podczas podróży pracownikowi przysługuje zwrot udokumentowanych kosztów leczenia za granicą oraz leków (ust. 1). Nie podlegają zwrotowi koszty leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, koszty zabiegów chirurgii plastycznej i zabiegów kosmetycznych oraz nabycia protez ortopedycznych, dentystrycznych, zakupu okularów (ust. 2). Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje ze środków pracodawcy (ust. 3). W razie zgonu pracownika za granicą pracodawca pokrywa koszty transportu zwłok do kraju (ust. 4).

Wobec powyższego, co podnosi wnioskodawca, w istocie w przypadku śmierci pracownika za granicą to na pracodawcy ciąży obowiązek sprowadzenia zwłok do kraju i pokrycia kosztów z tym związanych. Niemniej jednak w oparciu o tą regulację brak podstaw do uznania, iż koszty te stanowią koszty własne pracodawcy – pokrywane wyłącznie i na stałe z jego środków, wobec tego nie można traktować ich jako kosztów pogrzebu zwracanych w ramach zasiłku pogrzebowego osobie, która je pokryła. Do kosztów pokrywanych z środków własnych ww. rozporządzenia kwalifikują bowiem wyłącznie zwrot udokumentowanych niezbędnych kosztów leczenia za granicą oraz niezbędnych leków. Tym samym choć pracodawca pierwotnie obciążony jest kosztem sprowadzenia zwłok zmarłego pracownika, nie oznacza to, iż nie może domagać się ich zwrotu od ZUS, gdy jednocześnie stanowią one koszty pogrzebu.

Podnieść należy, iż w świetle ugruntowanego orzecznictwa - por uchwała SN z dnia 2 lutego 2011 r. I UZP 5/10 - zasiłek pogrzebowy jest jednorazowym świadczeniem przysługującym osobie w razie ziszczenia się ryzyka

śmierci i związanej z nią koniecznością poniesienia kosztów pogrzebu. Do kosztów pogrzebu zaliczają się zaś wydatki odpowiadające zwyczajom panującym w środowisku do którego zmarły należał. Do wydatków tych zalicza się koszty przewiezienia zwłok do miejsca ich pochowania, nabycia i urządzenia grobu, wystawienia nagrobka odpowiadającego zwyczajom środowiska /por. wyrok SN z dnia 6 stycznia 1982 r. II CR 556/81 Lex 83888/. W związku z powyższym skoro koszty związane z przewozem zwłok zza granicy, co bezsporne, są niezbędne celem wyprawienia ceremonii pogrzebowej i skoro zostały na gruncie rozpoznawanej sprawy faktycznie poniesione przez pracodawcę (co potwierdzają zgromadzone w sprawie dokumenty), brak podstaw do odmowy zaliczenia ich do kosztów pogrzebu i odmówienia pracodawcy wypłaty zasiłku pogrzebowego. Decyzja organu rentowego przyznająca na gruncie rozpoznawanego przypadku J. D. prawo do zasiłku pogrzebowego w związku z poniesieniem kosztów sprowadzenia do kraju zwłok M. M. (1), co do zasady odpowiada zatem prawu.

Sąd Okręgowy zgadza się jednak z skarżącym, iż wobec pominięcia niektórych wydatków poniesionych przez wnioskodawcę doszło do nieprawidłowości w zliczeniu kosztów pogrzebu i nieprawidłowego proporcjonalnego podzielenia zasiłku pogrzebowego.

Sąd Okręgowy przychylił się do stanowiska apelującego, iż doszło do naruszenia dyrektyw art. 233§ 1 kpc przez Sąd Rejonowy w związku z brakiem zaliczenia do kosztów pogrzebu kwoty 600 zł tj. kosztu porządkowania grobu poniesionego w związku z pochówkiem. Jednocześnie jednak takich samych uchybień Sąd Okręgowy nie dopatrzył się wobec niezakwalifikowania jako kosztów pogrzebu kwoty 200 zł przeznaczonej na opiekę duszpasterską.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 powołanej ustawy w razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4, pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej jednak niż określona w art. 80. W tym zatem układzie, jeżeli wskazane wyżej podmioty sprawią pogrzeb osobie ubezpieczonej, to mogą dochodzić od organu rentowego zwrotu kosztów pogrzebu w udokumentowanej wysokości, nie przekraczającej ustawowej wysokości zasiłku pogrzebowego (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 października 1992 r. III AUr 501/92 OSA 1993/1/1).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy jedynie wydatki w kwocie 600 zł na uporządkowanie grobu zostały należycie udowodnione. Wnioskodawca w procesie przed Sądem I instancji przedstawił /k. 7/ dowód wpłaty opłaty nr (...) z dnia 6 października 2014 r., dotyczącego rozbiórki – zgruzowania, wywózki nagrobków. Powyższe było konieczne celem przeprowadzenia pochówku, tym samym brak było podstaw o odmowy zaliczenia tych kosztów jako kosztów pogrzebu. Nieistotnym jest przy tym, iż dokument ten nie był znany organowi rentowemu na etapie orzekania - złożono go bowiem dopiero w procesie przed Sądem Rejonowym. Żaden przepis prawa nie ogranicza bowiem praw osób uprawnionych do zasiłku pogrzebowego do uzyskania przedmiotowego świadczenia, od przedłożenia dowodu wpłaty w tym czy innym terminie, lecz od realnego ich poniesienia. Wiążącą jest jedynie data wystąpienia z wnioskiem o wskazany zasiłek, która nie może przekraczać 12 miesięcy od sporządzenia aktu zgonu (art. 81 ust. 1 i2 ustawy emerytalnej.) Na gruncie rozpoznawanej sprawy z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku pogrzebowego wnioskodawca wystąpił w przepisany do tego terminie. Bezsprzecznie w świetle przedłożonego dowodu wpłaty poniósł też wskazany wydatek. Późniejsze przedłożenie wskazanego dowodu wpływającego na zakres uprawnień, nie może zatem powodować ich wygaśnięcia lecz skutkuje wyłącznie ich późniejszą ponowną weryfikacją i przyznaniem ich w dochodzonej wysokości w bardziej odległym terminie.

Wnioskodawca, wbrew twierdzeniom apelacji, nie udowodnił natomiast poniesionych kosztów pogrzebu w dodatkowej kwocie 200 zł na opiekę duszpasterską. O takiej należności zeznała jedynie matka wnioskodawcy A. M. (sam skarżący nie wskazywał żadnej kwoty, jaka miałaby być zapłacona z tego tytułu), choć nie istniały żadne przeszkody by stosowny dokument i w tej materii uzyskać. Z tych też względów apelacyjne zarzuty w tym przedmiocie nie mogły wpłynąć na wynik rozstrzygnięcia.

Reasumując w Ocenie Sądu Okręgowego łączna kwota kosztów pogrzebu poniesiona przez wnioskodawcę wynosi więc 3890 zł, a nie 3290 zł jak przyjął Sąd Rejonowy i organ rentowy. Z tych też względów łączna kwota kosztów pogrzebu M.

M., przy uwzględnieniu 5000 zł poniesionych przez jego pracodawcę, w związku ze sprowadzeniem zwłok z zagranicy wyniosła 8.890 zł. Tym samym wnioskodawca poniósł wskazane koszty w 44 % i w takiej proporcji należy mu się zwrot zasiłku pogrzebowego. Zasadnym jest więc przyznanie mu kwoty 1760 zł z tego tytułu (44 % z 4000 zł).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego z dnia 13 listopada 2014 r. w ten sposób że, zasądził o pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz wnioskodawcy P. M. (1) kwotę 1.760 zł tytułem zasiłku pogrzebowego po zmarłym w dniu 18 września 2014 r. M. M. (1).

W pozostałym zaś zakresie na mocy art. 385 kpc apelację wnioskodawcy, jako bezzasadną, oddalił.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez Radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. 2013 r. poz. 490 ze zm.), mając na względzie fakt, iż pełnomocnik wnioskodawcy wnosił o zwrot kosztów zastępstwa procesowego, a nie poniesionych wydatków. Należy podkreślić, iż pełnomocnik skarżącego na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 marca 2016 r., poprzedzającej wydanie wyroku, złożył wniosek o modyfikację kosztów zastępstwa procesowego w ten sposób, że wniósł o zasądzenie kwoty 540 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.